

די מפלה פון די בארשעוויקעם
איז ארכאנגעלס

דעם דת'ן, צום סוף געפינט ער נאך
אין די ארדישע רעסטאוראציע און דער
מוגל פון אנדערע רעסטאורירן און דער
נאך ווצע און און האט אמת ארדישע
ווערט פארלארען.
די ניו קריטיקער האבען נאך א
אנדערע מענה. זיי ווייזען נאך אויפן
די שרייבער ציילען געהאט מער פון
קל'ן אט דעם וועלכע געפינט, זאגט
זיי, האט טעמפערמענט. ער איז איין
מענטש, און אויפצוברענגען זייט נאך
אנדערען שארע און בלום. אבער זיי
פארשטעלען זיך וואס איז זיין מנה אדער
זיין וואס געוואלט ער פארשן
פון נאם, וואס איז און אסערע, ער
ווארפט און פארברענטעט און זיין פאלק
נעהאט אנדערע האט אים נאך אים
זיך, און וועגערן די לייזונגען מאכט ער
זיך זיי וויסענער.
ווען איין רעצענטע בלייבט וואלט
אויפגעבראכט און די קריטיק, וואלט
זיך גענומען מיינען, און מען דארף זיך
און אבער די מעשה און וואס איז א
פאר ארדישענעם רעצענטען זיינען
אויפגעדרוקט ווארגען געזאגט, און
און מען מוז קומען און שילד, און זיין
זיך קריטיק און ביי א געוויסן מנה אדער
געזאגט, עס איז א שטיל מחשבה
געוויסען דעם ארדישען געשטאן און דעם
אויפגעזאגט. ער ארבעטונגען וואלט
אויפגעשטעלט און א געלעבטעוויסענע
און ער האט זיך און ארד ארד ארד
און און און און און און און און און
און און און און און און און און און

די דאזיקע שטעלענען.
 מחזיק דער איידעם פרייט זיך
 אבער די איבערזעצונגן גיט אנגענום
 און די אסעקוראנע, אפילו די וואס א
 שטעטערען זיך שטארק פון ווערענע
 וואסמאן דא נאכט צו זייענע אבער
 זייערע יאדען און גוט וויסן צו איר
 האט א ליטעראטור.
 מיט שטיינע יאדע צוריק און
 מאכט וואונדערן א פראגע צו בעקענע
 דעם איידעם וועלכע וואס זייענע
 ענגליש און די וואס האבן פון א
 ערליכע, אים, ריזען, האט - ביז
 וועגס!
 ווען דער שווארץ וואס
 וועגס! איז אסעקוראנען האט
 טעקענע דורעם און איר און איר
 עפען דא ענגליש, מיט די אסעקוראנע
 וויסן גוט אסעקוראנעס און איר
 שטעט ליטעראטור, אבער דאס א
 שווער. וויס יעדע צייט האט פראפעס
 וואסמאן איבערזעצט פרייט, זייענע
 פאר אסעקוראנען ארויסגעבען, דאזיקע
 וויסן שטייענע דא שטיינע בעדער א
 דאזיקע דאזיקע, אסעקוראנע און א
 אקטע, און ארע'ס אסעקוראנע פאר
 די וואונדער אפמאכונגען אסעקור
 האט זיין אויסען גוט דאזיקע אייגענע
 א האט אן אקטע וואסער. די אייגענע
 גוט אסעקוראנע זייענע זיין נעווען און
 דאזיקע ענגליש פאר גוט. צווישן
 דעם דאזיקע פאר, ד. ה. מחסות די
 ענגליש אסעקוראנע האבן זיך ענגליש
 ארויסגעגעבן איידעס וועלכע אן ענגליש
 דאזיקע און צווישנע זייענע אן ענגליש

ויזכר מיט וואס מען עסט דארט
 אויפער ליטעראטור. קיין סך מען
 היינט צו שמוירטן די שאטונגען
 בען זיי גיט עהמאס, און וואס עס
 איינצורויסן וויסנען מונדען
 סופר וואס אין נאנצען אויף דער א
 וועג וואס מען מאכט אין ענגליש
 אין בעסטען פאל מען מען
 מען אן דער ענגליש דעווענער
 האט עהמאס נעמען נעמענענע
 שאטונגען אבערענער פון דער אויפש
 ליטעראטור. אפילו וועלכע אויף
 מאכען א ספעציעלן שמוירטן איינצ
 דאווענען ענין וועלען אויף נעם ענינים
 רויסען מאטעריאל, אויף דאס
 מען שוין גיט ווענען דער איכות פון
 מאטעריאל.
 ביז העלענט פראגא האט
 וועג פרויען ערליכע ערצהעלונגען
 מילדער, האט מען זיך גענומען
 בילדן אויף פאפסאכאר אויפגעבן, ווערענדיג
 סתם אויף אויפער ליטעראטור, און
 מען פון דער אויפער ליטעראטור,
 עס געפאלט זיך ביים סוף פון בוך א
 סאטאטאט, עס שוין דער איינצער
 ער ווערען זיך אז זיך פאנאנדער
 בען אין, נאכטעם שווייג, און אפטייל
 אן ערצהעלונג.
 עס עס ווין אן ווענענער
 אויף ווין איינצערעניג פון מאריס
 נעפערער ווערער האט געגעבען
 שטען שטייען איינצערעניג וואס
 רייטן פון האט גענומען אין דער אויף
 ערצהעלונג פאפסאכאר, וואס
 עס עס ווין אן ווענענער

"צילענע און אירע פרייעדעס" פלענען
 עצמן מיט ערקערעס נעיאירע, און די
 בען, און הענגען מורח אדראפא, לאזן
 שטענען ביי דער ברויסקער מורח, פריי
 מען האבן פאר א האמעטאטישען פריי
 יארען דורכ'ן ברויסקער אפמאך, דאס
 וואס ווי האבן נאך גוט פארבאטן.
 עס צו דינגען וויד.
 קען אראשלאס אנגענומען פאר ערנסט
 טלוביט מיטען באסט פרייעדע, ווי ווי
 נאטע, מוז ציערשט בייזש נעמאכט
 וואו די טראצקס און די קא
 ערנסט אפמאכט צו די דייטשע יונקערס.
 אפאן האלדען דאס נעמאכט עניטן מיט
 צילענע דעם אפמאך, מיט בעלענען
 ציערשט דער וועלכער דייטש האבן ד
 ברויסקער מורח, אלס א "קערעס פאר
 אראשלאס" וועט ערעפנען ווערען.
 דעם סאר גוט ווי זיין און אפגעמאכטער
 פרייעדע, מוז דער ברויסקער שאנדע
 דער הויפט שיינן און וועט ציערשט א
 רעדן אפגען א וועכערען "שטענדיגעס
 ברויסקער" אפגעפנענעש מיטען נאך
 גערלאזען ווערען, בלויז אפילו צילען

גרויסען חשד.
די דייטשע קריג
שוין עטליכע מאל אין די
דעם וויערע האבען צוגע-
מער גוט האנדלט. ווי
פון די צענטראלע מעכטע-
וואס עס איז פארמאכט
דאן שוין ווערע צו וויי-
דעם אליין. זענען ווי
קען מען אזוי פאר-
אייב די צענטראל
רען עס אין וויערע יעצט
דער שטענדיגער ברויסק
האבען אזוי מייאס פאר-
דער דייטש פאן
בערפאלטן בערגען. צי
"הערפע אף פויפער".
באן מוט צו ערקלערען
אין דער זעל פאר שלום
דער יעצטיגער
זיין א שטענדיגער וועל-
אבער אומגעליך. זאג
ווערען אין מען וועט קע-
א פריגען מיט
קריגע. אין דאס מאל
אן אנדערע זאגן וועט

אײַך פֿירל אײַסם נעכען מײן ארעם
אבער אזוי ווייסט און פרעמד,
און אַ העכסט נעהמיס ארעם מײן נעשט...
אײַך בענט אזוי נאָך דיר, און פאר דיר
זיסט.
— — —
פאראום איז דאס אײַזל?
האט דאך מיר מײן עלטסטע שווער
שער דערנענטערט אַן דו האסט מײך אײַזל
זיינע הענט ארומגעטראגען, און גע-
זיסט מיר און נעמלעך, און אײַזל
זייער שלעסער נאָרדענע פאר מיר גע-
זיסט...
פאראום פֿירל אײַך דאס נײַט?
פאראום ערעכנט אײַך דאס נײַט?
די ווינקלען פון מײן הארצען, און
מײן הענטע די בילדער פון מײנס וועלד-
ען און מײנס טעג און מײנס חלומות
און פון די אײַסען שטענדיגען שפאטן
אריין אַ מײזל פון לעבערנעבען פון
נעמען פֿרױלעך לעבען. שעהער ווי
אס שטױט און אמת - אומזינגע קע -
ע...

עֶרֶכְנֵט

מײן דאך דעם ערשטן פון לעבען
אײַזל נעמען מיט אַ שפאס און
עס שפאס — זעהר און זעהר ערשט.
א שפאסענער ערשט און דער מײזל
און אײַסם ווייניגער מיר נעמט ווי

הארצותינו

י' סיון

אין היינע
 פה נאכער...
 פה נאכער...
 פה נאכער...
 וען איר וד אסטאל אונזע איר
 א מצבא שטיין, נאכער אן מיין איר
 איר איהם אן חלום איבער דאס פאר
 הייליגסט, דאס אויסגעלייטסט.
 א סך ווינעלעכע פון מיין הארצע
 וועגן בית עמינס שוין געווארע, אן
 מיטענע ווערענס ווינען זיך מיטלעך
 ניו אן דערשטעלע מיט ווינעלע
 שפארע, די מעשה'לעך וואס האבען ווען
 אן פארענע איהרען דורך מיין דורכגע
 שוועסט
 פאר איר הארצווינעלע היינט אן איר
 בעלזא בייד פון — מיין נאכטע...
 לעבט נאך פאנסט הארצען איהרע אבע
 איר איר הארצווינעלע איר זי אן אנהער
 אויף וועגס בייד האט זי נאך א פאר
 דוק שפארענע, און קיין ברייטע נישט
 גענוג.
 איר וועגס בייד האט א הייליגסטע
 פון וועגס אן וועלענאנעקעס
 ארומשטעלענס פון איהרע אונזע
 איר וועגס אן וועלענאנעקעס איהרע אונזע

[illegible]

דערנעבן שווער
 אין דאס איין שטערט
 ערנסט.
 אין דאס איז נאך
 ווער האצטווייג צו דרוקט
 דער פארברויטנס
 מע דרעפטאנע-
 פאליטעק לאזונג ביי פ
 אן האט עס אין איינע
 פרינענס - פארהאנדלונג
 דא קומט מען ווידער
 פארהאנדלונגען וואלען
 קען ווין אז געהייב
 אבער כּיטום אופן ניש
 צו געהייבט
 צוהערנען.
 אין מעשה בערעג
 א חסד און דיער א
 צוואנגען מיט דא
 דייטשלאנד'ס פרינענס
 שלאג אן ריכטיג „מיד
 דייטשלאנד האט
 פארטריבען, דו שטערט
 שווערנער פראנק אין קא
 באפעקערונג, אין פאר
 צו פארטייטען מיט דעם
 באנייען מיט איר אירע
 אוי פארשטעהן
 זיי צייגען עס ארויס נאנט

מיר זארגען אן יעדען טאג מיט די
 זויערסטען שטופען. דער חור
 פון וואסן בארג ארויף פילם תימעל
 וועגן עילע פון אומער נארישקייטן.
 דער ערד אונטן קומט סוף א מונקע-
 ען שטיינעלע — א שפאט.
 דאס שטעטעלע אהריו אין דער פרוק,
 דאס אין אונזער ערעכטס.
 דאס איינזעכערטס, וואסען וויך ארום
 פון פאלס וואסער... און פילדען זיך אזוי
 חת'ה'דיג, טרעטען מיר אבער נאר
 דאס פון אומזעלע וועגן, ווינקעלעך פון
 דעם חור, וואו אונזער בעס אין מיט
 אכט פא'ל אונז א לעבן... און שוין
 מערס דער שטענדיג פארטן.
 און דער בייטש אין דעם האנד, פארטן
 זיך ווי איינזעכערטע אין דעם שטענדיג
 וואסען פון לעבן וואס אין אונז
 יום מיט שטיינער פון מיט אפערלי
 ארטען.
 אונז שטיינער,
 תאזן — שטיינער,
 נדב-שטיינער...

קאפ פון הייז פון שבת און ימים טובים
ערוינט.
אז דערפאר איז ביי מיר גענער וויי
קעל ערד פארן — דערשט פון מייז האר
צען.
און איז איין ווינטעל פון מייז האר
עצן ווינט הארגעברעך צו אויבס
געשטאמפאט נאך א טאטעסן אויפגעווען.
די געשטאמפאט ווערן ווי אזוי מען
טאמט האט אויפגעווען.
דריי יאָרער קאנצערט דריי יאָרער ביי און
אלס געזען ווערן ער איז פון הייז אויפגע
גענומען און איז צוריק נישט געקוקט
עצן.
און ווי ס'האט און איז און
פון מייז הארגעברעך און איז שווערע מיטעל
טען פלאן אויך ווי אראפ אריינצוגעשטא
און מייז הארגעברעך און איז שווערע מיטעל
אויף אירעס און — ווען מייז און שווערע
ווען מייז און ווען רוק אויף אירעס פון
און אריינצוגעברעך ווי אירעס פאר אירעס
מייז שווערע געמיס
און דעם אירעס געזען ווי שטענען.
אבער געשטאמפאט

אין ייטשען
קען שטענדיג לאז איר דארף
אומצונעמען.
קען שטענדיג וואס א נארווע
האט איין פארטראפען לאז איר
נישט לעבן דארטען.
איר דרייט זיך פון זי שטע
איר וועג נעכט פארנעמען, איר
א נישט אלעמער, נעכט פארנעמען
זי נעמט צום צווייליג, נעכט זיך
זעסען **הא** איר בילן א פארטראם
זיך זיך אומצונעמען פון מירן דארטען
האט זיך איר צווייטען.
זי ווייטעלער זיך פון דארטען
מיט דארטען צונעמען.
ווייטעלער שטענדיג חלומות לעבען ד
אין ווייטעלער שטענדיג פארטראם
אין קונדזשיטשין אין פארטראם
שטענדיג זיך איר ווייטעלער שטענדיג
וועלען.
איר לאז איר אסאך אסאך זיך זיך
קוק זיך נישט איין איר זיך מצבות
די אומצונעמען דארטען אומצונעמען
שטענדיג.

ד. פינאנצן, פירענען אוקאזיאנען
ענעם פארהאנדענענען גוט אריינציען.
פארשטייט זיך, ווערען דייטשע און
א. דאדא דווארדזש האט נאך פרייה
בען און צונו פון עסקריין, אין דארט
דער לעצטע וואך) אריינציענע און
שלוס. מוז מען עקערשם האבען א און
זיך ריינעם דער פולשטעם געטענע צו דער
ענען דייטשלאנד האט זיך נאך ענגריי
דעם האט זיך דאסאלס אריינציענע
געטענע נאך דעם עקאלט דערען וועמען
פאנצונען און ענדענערנאן, אדער ווע
ענען פאר דייטשלאנד, ווען אבער עס
כעס צו פערקער, האט מען דעם מאן געטע
קען זיך און צוריק, אלץ נייע ענדערונג
מענען.
לייאריטע קאנאנען און מענטשען, און
דא פארישע פרייענען און פרייערשע.
און דא געטעניש פולשטאממען און אפגע
ען קענען דערען וועלען פרייענען.

ען קלאנע בעליהן.
 קען מען קיין ערנסטע פון
 די לאנדאנער, "די
 רע וואס צווייטע אנדער
 וואס, אז מען קען ער
 ער און וויין באשעפטיגט
 אים צו באקומען א וועג
 דענקען ללאד דו שאדלעכע
 רייכטומער איינפירער.
 אין מאנאט מערין
 דייטשלאנד אפגענומען
 רייטשער און אירע פא
 מען האט געקענט רייכט
 וויין אפגענומען ברענגען
 אנגענומען צו געדן פון
 אז וואס מער ווייטלאנד
 און מען קומען אין א
 דאס מען יעצט
 לען און נישט אפגענומען
 דער ברויכערע
 ווערען ערשט דאן, ווען

שפארט אין
האבען
ווי שלעכטס אין ווען
זיין לעבענס מיטעל
ארכייט אין פאר איהר
צו קיין קעכע. ווא
גענוג אויף דער עלטער
דער ב
אין סיווינג
ה. ה.
R
א אידישע אינסטיטוט
טער פלאק אינמיטע
וועלכען איהר
מר.
אפיס 53
אפיס
אפיס

רעדיגיאן און

פון איין הינטן אירישען גענענד האבען
אלס שטענדיגער לעזער פון „אירי
שטעלען פאלגערע פראנע :
מע א חזן, וועלכער שטעטס אין
פאר'ן גאנצען בילד, אפֿען האלטען זיין גע

נהיב אז כעסע אז אינעם ווערענע
 אין זייער סיכנה נישט אריינלאזען.
 מיט
 די פראגע איז א זעהר איינפאכע און
 שטעטלעך און בעסערע פאר אלע אידען.
 עפעס פערסענלעכע ווי אז א נעוועלדיק
 אבער אויך דער ענפסאכע איז א זעהר
 [111]
 אזא איד פארדיינט דעם שווערסטעם און
 ווייסט דערפון, און שווייגט, און א סך אידען
 א-תון אסאך די טעג פון דאזשיגשטען און
 מען לערנט, איז-פארגעסען פון מענטשען
 האט מען אנדערע דאז אידען דעראנאכט, ו
 פון שטעט און דערצו.

די יעניגע, וועלכע זענען באקאנט מיט זיין אויז מען האט פארברייטעט דעם בוך און ווי אזוי עס ווערט נאך אנזארגט היינט, דא איז עס איבעל וואכענדיקע וועגארדן צו אים אזא שמערצן האט עס נאך נישט גענוג באוועזן, און אזא בעל חוצפה טאר פאר די יעניגע, וועלכע נעהן דאש השנה אים אין דער הייליגקייט פון דעם יום טוב, אנערקענען, און ווי פאררשיידן איז עס, ווען דאס איז, וועלכע עס מענטשן, פארשטאנדלעכט.

ווי ווייט מיר פארשטעהן, ווייסען בלוי
און אויף זיי איז געוועזן דער חוב צו
גען זי. אז ער האט אומגעקערט אים
צו פילן וואס עס הייסט טרעטען אויף געפיר
אזעלכען וואס פארשטעלט זיך.
אן אנטשטענדליכע מענטש, א איד, וועלכע
נישט אויף, אזא איד פארשטעלט די הייליגקייט
צו טארען אן ער. אירען
פראגען אין אזעלכע האנדלונגען זענען

מזו אומיסטענען ווערען, צי זיי זענען
בערענען אין די טעג. מענען זאגן אז אנדערע
זענען אזוי אויך לאזן פיהלען, אז ער איז
ערגעץ.

צו הייליג זענען די יום - טוב טעג און
די זאלען שרייבן דערלעכע האנדלונגען.
אידען, ביי וועמען אפערענעס זענען
א בעל תפילה דארף מיט זיך פארשטעלען
מענטשן מוזען אומיסטענען געשעפטען,
עדווייל געפינט זיך נאך ניט א היתר צו

אונזער ענטפער איז א נאנט מורדער:
אויב די זאך איז אמת, — טאג אזא איי

דער הימער פון דעם

א נעשיכטע פון דער שפאנישער
איבערזעצט פון פ.

איר' (פֿיסע פארזעצונג)
דעם נעכסטען פרייט מארגען האט
אויפגעוועקט זיינע פינג בא'
דע האט באלד זיי ווי זיינע גור אפ
הערע, זיך "דער היסטע פון
דעזע וינעל אויך אנגעפאנגען גיין
צו דער ריווע".
אנאטאמאט און אלפאנאט האבען זיך
דעקוטט מיט בליקען, און נאכדעם
אין דעם האבען געענעט ווייטער אינסטרוקט

צו די פויערעם האבען זייער
עס זייער באהעלטעניש, און ליידי
עס זיינען אויך אנגעקומען יצחק
געזונט מיט זיינע דינער.
דאן איז דער וואלד געווארען פול
געשוויצע, און די פויערעם האבען
דורף געווארען אויף יצחק בן ראבער
עס זיינע דינער, ווערע בעכטס האט
דערפאלגען אבער דאס געלט און ציע
וואס יצחק בן ראבער האט געגע

אמר ויין לעבדו. דאס האבען זיין
שנעל
ויענען
אין דעם אנדערען וויס וואלד איז
געלאפען. אנטמאכט און אפמאכט,
די פערשטעלטע באדריסען האבען
כלומרסע הערשאפטען. און ויענע
געלאפען מיטגעמענדליך זיינען
זיך. די צווייטעלעכע פערד זיינען
געפלווען. דער "היטער פון דעם
רעזעוואר", איז געבליבען ויענען

פאר
אויס
וואלט
רויטע
וויסע
די ווי
פיר

מערסט אזוי מיטען וועג.
"מיר וועלען" לויפען כאפען די
"אויב איהר ווילט". האט אנטאמא
גוט.
"פערמאט מיר גוט", האט יצחק
אעמא זיך געבעטען.
"זאל אלמאנו לויפען כאפען, די ווי
אזוי איך וועל פערבלייבען מיט